

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра «Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності»

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ____ ” _____ 2017 __ р.

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

**на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності**

076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”

**за магістерською програмою професійного спрямування
«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»**

на тему:

**«Прибуток підприємства та основні напрямки його зростання
(на прикладі ПАТ «Одескабель»)»**

Виконавець:

студент ФЕУП
Койчев М.М.

_____
/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., доц. Семенова В.Г.

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Становлення та розвиток ринкової економіки вимагають теоретичного переосмислення економічних явищ, процесів і результатів. Значною мірою адаптація підприємств до змін зовнішнього та внутрішнього середовища визначається фінансовими результатами їх функціонування, зокрема, формуванням прибутку, що є основним підсумковим показником результативності господарської діяльності підприємства. Теорії прибутку в економічній думці акцентують увагу на специфічних характеристиках прибутку підприємства, виходячи з мети дослідження та очікувань щодо майбутніх результатів. Важливість вивчення даної категорії обумовлюється як теоретичними, так і прикладними аспектами вирішення цієї проблеми, що потребує подальшого дослідження теоретичних основ її сутності.

Основною метою підприємницької діяльності є отримання прибутку, оскільки прибуток – це один з найбільш важливих показників результатів господарської діяльності підприємств і підприємців. Від прибутку залежить фінансове положення підприємств, рівень задоволення особистих і суспільних потреб працівників. Тому з'ясування сутності прибутку, його джерел формування та раціонального розподілу має важливе значення для розвитку економіки, як на мікро- так і на макрорівні. В умовах ринкової економіки, прибуток - найважливіший оціночний показник діяльності підприємства, джерело матеріального добробуту підприємства і його працівників, держави в цілому.

Для досягнення стійкої конкурентоспроможності та забезпечення необхідного розміру прибутку потрібно запроваджувати ефективну систему управління прибутком підприємства. Тобто забезпечити раціональний і економічно обґрунтований підхід до планування своєї діяльності. Значна роль прибутку та його максимізація в розвитку підприємства і забезпеченні інтересів його власників та персоналу, у тому числі й держави, визначає

необхідність дослідження напрямків та шляхів його зростання.

Мета дипломної роботи - провести дослідження прибутку підприємства та обґрунтувати основні напрямки його зростання.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

1. визначити поняття, функції та роль прибутку в сучасних умовах,
2. розглянути види прибутку, процес його формування та розподілу,
3. охарактеризувати шляхи і резерви підвищення розміру прибутку,
4. провести фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства,
5. здійснити аналіз прибутку та рентабельності підприємства,
6. провести кореляційно-регресивний та факторний аналіз прибутковості підприємства,
- 7) обґрунтувати резерви збільшення прибутку виробничого підприємства,
- 8) запропонувати шляхи підвищення рівня прибутковості підприємства,
- 9) визначити економічну ефективність розроблених заходів.

Об'єктом дослідження в дипломній роботі є господарська діяльність ПАТ «Одескабель».

Предметом дослідження в дипломній роботі є прибуток підприємства та основні напрямки його зростання.

Теоретико-методологічну основу даного дослідження склали концептуальний апарат, теоретичні положення і наукові принципи, розроблені вітчизняними та зарубіжними спеціалістами в сфері економіки підприємства, організації виробництва, фінансів та фінансового менеджменту.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, монографічні дослідження і наукові публікації вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів; статистичні матеріали підприємства; аналітичні доповіді; електронні ресурси світової мережі Internet.

Методи дослідження. В процесі з'ясування теоретичних аспектів прибутку підприємства застосовано методи порівняння, аналізу та синтезу.

За допомогою методів індукції, дедукції, статистичного методу, горизонтального, вертикального, трендового та кореляційно-регресивного аналізу досліджувалася господарська діяльність підприємства, його показники прибутковості та рентабельності. В процесі обґрунтування напрямів зростання прибутку підприємства використано системний і формально-логічний методи, а також метод наукової абстракції.

Структура дослідження. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, які об'єднують дев'ять підрозділів, висновків та списку використаної літератури з 87 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретична характеристика прибутку як економічної категорії»** визначені поняття, функції та роль прибутку в сучасних умовах; розглянуті види прибутку, процес його формування та розподілу; охарактеризовані шляхи і резерви підвищення розміру прибутку суб'єктів господарювання.

У другому розділі **«Аналіз прибутковості ПАТ «Одескабель»»** проведений фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства; здійснений аналіз прибутку та рентабельності підприємства; проведений кореляційно-регресивний та факторний аналіз прибутковості підприємства.

У третьому розділі **«Напрями зростання прибутку ПАТ «Одескабель»»** визначені резерви збільшення прибутку ПАТ «Одескабель»; обґрунтовані шляхи підвищення рівня прибутковості ПАТ «Одескабель»; розрахована економічна ефективність розроблених заходів.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити наступні висновки:

1. Прибуток - це загальноекономічна категорія. Він являє собою частину доходу конкретного діючого підприємства, отриманого під впливом внутрішнього і зовнішнього середовища та рівня розвитку підприємництва, є різницею між доходами, які були отримані від усіх видів діяльності, і витратами підприємства, що були понесені у процесі отримання цих доходів, і використовується для здійснення процесу розширеного відтворення та задоволення інтересів власників підприємства, працівників, інвесторів і держави. Дослідження підходів науковців до функцій прибутку дозволяє зробити висновок, що домінуючою є позиція, що прибуток виконує оціночну (облікову), стимулюючу та розподільчу функції. В умовах ринкової економіки економічна роль прибутку виявляється в таких рисах: є головною метою підприємницької діяльності й основним спонукальним елементом для ведення господарської діяльності; слугує основним критерієм оцінки ефективності діяльності підприємства; виступає захисним механізмом від загрози банкрутства; є головним джерелом зростання вартості ринкового підприємства та активів; є основним економічним важелем під час формування надходжень до бюджету країни; створює передумови для економічного розвитку суспільства загалом.

2. Розрізняють прибуток від реалізації продукції, балансовий прибуток, операційний прибуток, прибуток від звичайної діяльності та чистий прибуток. Формування прибутку - це отримання певного фінансового результату суб'єкта підприємницької діяльності, який здійснює виробничу, комерційну, науково-дослідницьку та іншу діяльність. Розподіл прибутку - це процес формування напрямів, на які він в майбутньому буде використаний, відповідно до цілей і задач, які ставить перед собою підприємство у своєму розвитку. Порядок та напрями розподілу прибутку визначає власник підприємства або уповноважений ним орган згідно із статутом та чинним

законодавством.

3. Існує багато шляхів і методів збільшення прибутку. Для покращення прибутковості господарської діяльності, потрібно, перш за все, розширювати обсяги виробництва та знижувати собівартість продукції; розширювати, орієнтуючись на ринок, асортимент та підвищувати якість продукції, впроваджувати заходи по підвищенню продуктивності праці своїх працівників; грамотно будувати договірні відносини з постачальниками і покупцями; вміти доцільно розміщувати отриманий раніше прибуток для досягнення оптимального ефекту та з максимальною віддачею використовувати потенціал, що є в розпорядженні підприємства.

4. В роботі був проведений фінансово-економічний аналіз господарської діяльності ПАТ «Одескабель». Сьогодні ПАТ "Одескабель" є одним з лідерів СНД з виробництва у відповідності до світових стандартів: телефонних кабелів зв'язку; волоконно-оптичних кабелів та ЛАН-кабелів. ПАТ «Одескабель» сьогодні активно розвивається, про що свідчить зростання обсягів валюти балансу. Підприємство має мобільну структуру активів. В структурі джерел фінансування активів переважає залучений капітал, в якому домінуюче місце займають поточні зобов'язання. Найважливішою проблемою підприємства є високий рівень зносу основних засобів, яку підприємства намагається вирішувати через поступово їх оновлення. Фондовіддача на підприємстві має тенденцію до зростання. В 2016 р. на 1 гривну основних засобів припадало 3,51 грн. виручки від реалізації продукції. Оборотність оборотних активів за останні п'ять років незначно скоротилася але знаходиться на достатньо високому рівні. Ліквідність підприємства знаходиться на не достатньому рівні: якщо поточна ліквідність відповідає нормативній, то швидка та абсолютна – нижче нормативних, хоча в динаміці показники ліквідності зростають.

5. Проведений аналіз засвідчив, що на підприємстві в 2012-2016 рр. було отримано значний чистий прибуток (за виключенням 2014 р.). Причому в 2012-2013 р. він був незначним (на рівні 6,9-8,5 млн. грн.), а в 2015-2016 рр.

значно зріс (був на рівні 24,7-59,3 млн. грн.). В цілому в 2016 р. обсяг отриманого чистого прибутку склав 59310 тис. грн., що на 52374 тис. грн. вище рівня 2012 р. (в 7,5 р. більше) та на 34562 тис. грн. більше ніж в 2015 р. (на 139,66%). Результати трендового аналізу свідчать про наявність тенденції до зростання як за показником валового прибутку так і за показником чистого прибутку. Проведений аналіз показав, що рентабельність активів підприємства в 2016 р. зростала за рахунок значного зростання чистого прибутку. За п'ять років вона зросла на 5,15%, а порівняно з 2015 р. – на 3,34%. Рентабельність витрат та продукції мала тенденцію до зростання, водночас в 2016 р. порівняно з 2015 р. вона скоротилася на 5,53% за рахунок значного зростання операційних витрат. Рентабельність власного капіталу також в 2016 р. зросла порівняно з 2012 р. на 6,19% за рахунок зростання чистого прибутку, а в 2016 р. порівняно з 2015 р. зросла на 8,56% за рахунок зростання чистого прибутку. Рентабельність продукції підприємства в 2016 р. склала 25,96%, що на 6,19% вище рівня 2012 р. але на 8,36% нижче рівня 2015 р. Слід також відмітити, що в 2014 р. рентабельність активів та власного капіталу була від'ємна в результаті отриманих підприємством збитків.

6. За допомогою кореляційно-регресійного аналізу в роботі було побудовано економіко-математичну модель впливу вартості активів, продуктивності праці та абсолютної ліквідності на обсяги чистого прибутку. Ця модель дозволяє прогнозувати та відслідковувати вплив чинників на прибутковість підприємства.

7. ПАТ «Одескабель» потрібно приділяти увагу плануванню і формуванню прибутку. Для підвищення обсягів прибутку необхідно нарощувати обсяги чистого доходу від реалізації та скорочувати собівартість продукції. Зниження собівартості продукції можливе за умови підвищення технічного рівня виробництва, яке виявляється в економії матеріальних та трудових витрат за напрямками: впровадження нової та удосконалення технології, що застосовується, механізації та автоматизації виробничих процесів; розширення масштабів застосування нової техніки; застосування

нових видів сировини і матеріалів та поліпшення їх використання; зниження трудомісткості одиниці продукції; підвищення якості та технічних характеристик виробів. ПАТ «Одескабель» пропонується застосувати модель управління доходами та прибутком, яка базується на оптимізації використання ресурсного потенціалу, проведення ефективної цінової політики та отримання очікуваного рівня рентабельності. Крім того, підприємству рекомендовано алгоритм формування цільового розміру прибутку.

8. Основним шляхом підвищення рівня прибутковості ПАТ «Одескабель» є розширення обсягів виробництва. Для цього підприємству необхідно постійно розробляти нові види продукції, удосконалювати виробничу базу та розширювати виробничі потужності. Для нарощення обсягів виробництва підприємству рекомендовано запустити дві лінії виробництва одножильного, двошкульного кабелю, кабелю для мережі з повністю оптоволоконним доступом і т.д. компанії Hefei Tongding Optical-Electronics Technology Co. На підприємстві на сьогодні існує приміщення, яке здається в оренду під складські приміщення. Це приміщення дозволяє після переобладнання вмістити дві такі лінії для нарощення обсягів виробництва оптоволоконного кабелю. Вартість такої лінії складе 5800 тис. грн. Загальна вартість інвестиційних витрат складе 12796 тис. грн. Фінансова звітність ПАТ «Одескабель» дає підстави стверджувати, що у підприємства наявні власні кошти для фінансування подібного придбання. У зв'язку з цим підприємству не рекомендовано брати кредит для придбання виробничої лінії чи закуповувати її у фінансовий лізинг.

9. Розраховані показники ефективності інвестиційного проекту свідчить про можливість впровадження даного проекту. Так, термін окупності проекту складе 4,1 роки; індекс доходності більше одиниці і становить 1,2; норма рентабельності інвестицій складає 62,79%. При цьому планується, що підприємство в перший рік реалізації проекту отримає додаткові 5861,9 тис. грн. прибутку.